

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

Vin serile lungi de iarnă

Intr-un miez de toamnă de aur ca aceasta, un bătrîn profesor de la o școală din Bărgan, om care văzuse multe, mărturisea la un ceas al evocărilor: „Noi numeam odată anotimpul acesta, anotimpul tenebrelor. Am apucat anii cînd în multe case, oamenii se duceau la culcare la ultima licărire a amurgului, fiindcă se făcea economie de gaz.

Noaptele de iarnă erau prelungite în forme și mai accentuate ale necazurilor de peste zi.

— Știm însă că sătenii noștri — îi amintim bătrînului profesor — simțeau totuși nevoia să se adune și să petreacă.

— Cu adevărat, aceasta a fost din totdeauna o pornire și-o dorință firească a lor de a da friu liber glumelor și cîntecelor și nicăieri ca la șezătorile care se țineau pe rînd la cîte un gospodar, n-a fost atîta cheltulală de umor și spontaneitate, atîta bogăție folclorică, exprimată de la strai pînă la strigătură și narație. Mărturisește că le-aș vrea cît mai des repetate acum.

Pătrundem cu acest deziderat al profesorului în prezent și amintim că între multe chipuri în care oamenii își petrec azi serile de iarnă sînt și șezătorile și clăicile, iar televizorul și radioul, care ne stau în preajmă în timpul discuției, nu le pot alunga farmecul tradițional ci dimpotrivă, îl pot îmbogăți. Este locul să vorbim aici de întreaga zestre materială pe care statul nostru a pus-o la dispoziția culturii și care e bine să fie folosită din plin și cît mai original cu puțință și nu să stea în depozite sub straiul de praaf, cum se mai întîmplă la cîte unii. Aceștia le-am amintit că dacă înainte oamenii puteau da din nimic strălucire unor astfel de seri, cu atît mai mult o pot face astăzi, cînd totul le stă la îndemînă.

Vin serile lungi de iarnă... Ca în fiecare an, organizarea manifestărilor din această perioadă pune la încercare efortul și fantezia activiștilor culturali. Se poate spune, spre marea noastră bucurie, că s-a lărgit cadrul activității culturale, că ea cuprinde zone ale cunoașterii mai puțin explorate pînă acum, că s-a îmbogățit arsenalul de metode, că cele mai multe manifestări străbat cu succes drumul la mintea și inima omului. Acesta este de fapt răspunsul muncii cultural-educative dat creșterii rapide a ariei de preocupări a omului satului contemporan. Lucrătorii în domeniul culturii de masă au învățat să-și ducă munca diferențiat, după vîrste, profesii, după specific și cerințele producției, și acesta-i, credem, un salt important spre calitate. Vorbind tot de calitatea muncii educative, relevăm tot ca pe un progres faptul că uniunile raionale ale cooperativelor agricole de producție, comitetele de cultură și artă și celelalte organizații obștești vor colabora între altele pentru ridicarea nivelului manifestărilor.

Din nou eficiența educativă a acțiunilor culturale se instalează printre obiectivele acestei perioade. „Cu ce rămîn oamenii?” — este în fond întrebarea pe care și-o pune orice propagandist al științei și culturii după fiecare confruntare cu sala. Și, ca o măsură impusă de cerințele realității, constatăm cum se extinde la tot mai multe cămine culturale procedul întrebărilor și răspunsurilor după expunerile făcute.

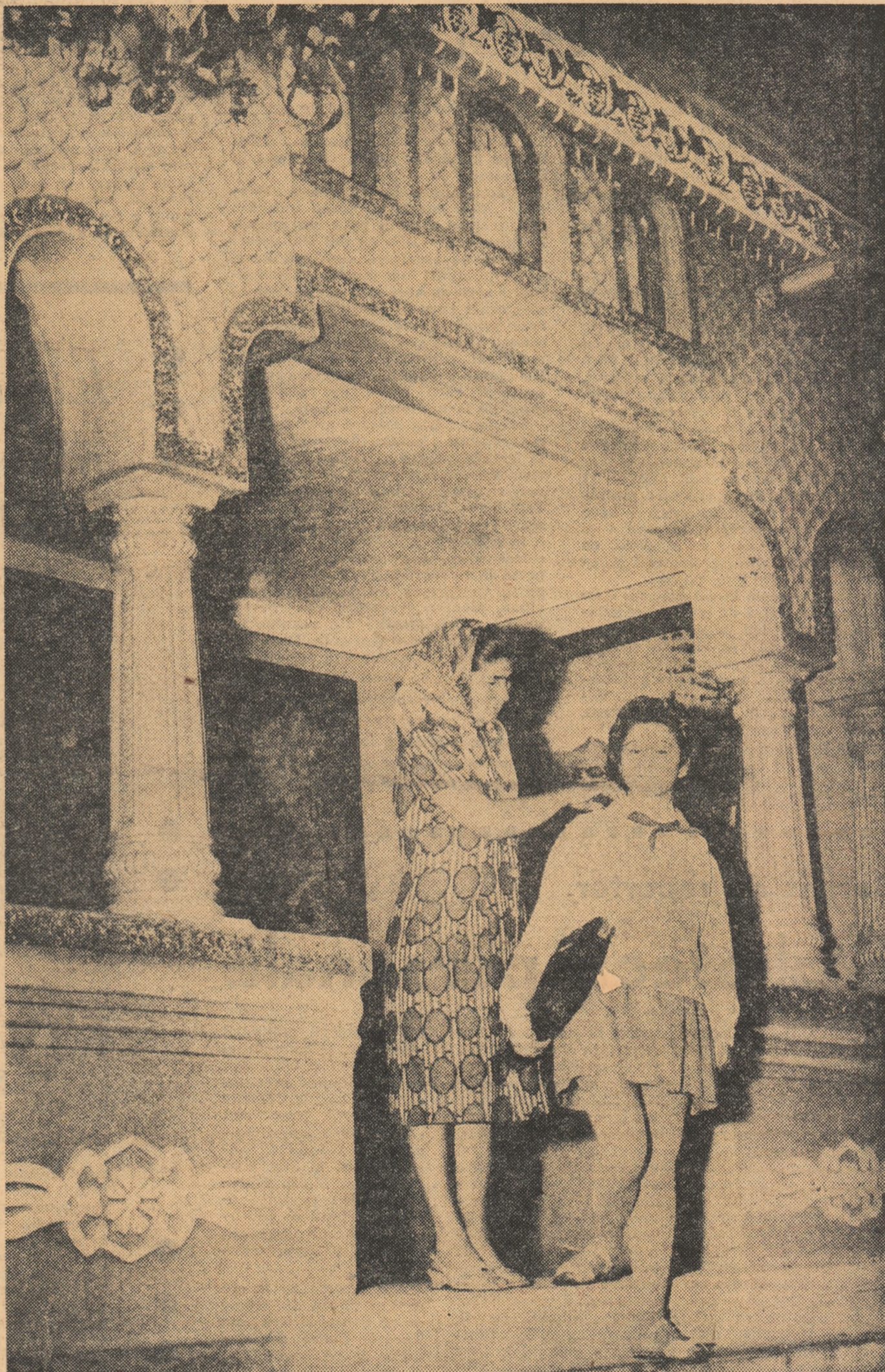
Vin serile lungi de iarnă. Ele sînt acum seri de desfătare a spiritului. La cîte case din sat, cititorule, n-ai văzut oare la ore tîrzii ferestrele luminate? Întreabă și ai să descoperi la una un lector pregătindu-și textul, la alta tatăl și fiul învățînd același cuplet, în a treia textierii brigăzii artistice trudindu-se să toarne în tiparele poeziei o realitate clocotitoare.

Ni se anunță două mari manifestări devenite tradiționale la sate: „Luna cărții” și „Festivalul filmului”. Prin amploarea crescîndă și problematica lor ele tind să se transforme cu fiecare an în adevărate campanii puse în slujba răspîndirii frumosului. Artiștii amatori vor lua din nou startul în această perioadă, în cel de al 8-lea concurs pe țară. Creatori populari de la orașe și sate își concretizează simțirea artistică animați de dorința de a vedea lucrurile de artă făurite de ei promovate la cea de a IV-a „Expoziție republicană de artă populară”.

Am redat mai sus cîteva detalii din marea frescă a acestui anotimp fecund. Căminele culturale își pregătesc acum sălile, inventarul, pun sobele la punct. Educatorii sînt ca de obicei la posturile lor.

Vin serile lungi de iarnă. Las' să vină!

V. TOSO

In prag

În pag. a 2-a

CARTEA — SFĂTUITOR ȘI CĂLĂUZĂ

În pag. 4-5

**UNDE CADE MĂRUL ?
Scriitori români contemporani —
NICOLAE TĂUTU**

În pag. a 6-a

STAȚII LUNARE

CARTEA — sfătuitor și călăuză

Prieten al tinerilor

Bibliotecarul, un om trecut de 50 de ani, se uită cu o privire părintească la tinerii care mai zăbovesc la o masă. Sînt eișiva băieți aplecați asupra unei colecții mari, cu scoarțele legate în pinză. O citesc, o studiază atît de transpuși cu atîta uitare de sine, încît nici nu-și dau seama de orele care au trecut de cînd au intrat.

Colecția peste care tinerii zăbovesc de atîta vreme și-i atît de mult solicitată — e opera bibliotecarului. Ea conține aproape 60 de schițe și modele de aparate ce se pot confecționa cu mijloace simple. A lucrat luni de-a rîndul pînă le-a adunat și selectat, pînă ce a întocmit bibliografia cărților de știință care le însoțesc.

E seara tirziu... Așezat la masa lui printre cărți și fișe Szabo Francisc nici nu se gîndește că a depășit programul și că stă de fapt aici de 11 ore. Se uită la tinerii și-i tare mulțumit de priceperea și pasiunea cu care discută despre modelul la care s-au oprit. Ii place cum se exprimă, cu cită siguranță folosesc termenii științifici. Ii cunoaște bine pe toți.

Pe tînărul acela blond și puțin sfios din brigada a II-a de cîmp, care schițează tocmai ceva pe o hîrtie, îl cunoaște de cînd era elev în clasa a III-a. Participa pe atunci la concursurile la care copiii trebuiau să ghicească din ce basme și povestiri sînt desenele sau figurile așezate în vitrină, și cine sînt autorii lor.

Tînărul tractorist Ioan Bucicu, pe care ceilalți îl ascultă cu atîta atenție, îi evocă o întimplare mai recentă

care l-a mișcat profund și pe care nu o va uita niciodată.

Tot într-o seară de toamnă, Ioan Bucicu a intrat foarte emoționat la bibliotecă.

— Tovarășe Szabo, am reușit... Merge... Ascultați aici... spuse încă din ușa, scoțînd dintr-o cutie un aparat. Un aparat de radio cu doi tranzistori și cască de ascultare, construit de el după un model luat din colecția amînită. Venise în acea seară la bibliotecă să-i arate cum a izbutit să recepționeze prima emisie. Era în acest gest semnul stimei și a recunoștinței, pentru omul, pentru bibliotecarul, care l-a ajutat cu atîta căldură, care i-a procurat cărți legate de radiofonie, chiar de la biblioteca raională.

Biblioteca din Tiream are preocupări variate pentru a atrage tinerii la lectură, pentru a-i ajuta să se cultive. Pe un raft amenajat pentru tineri se află un album voluminos, realizat cu mult gust și pricepere. Albumul: Faceți cunoștință cu arta plastică e întocmit de bibliotecar cu ajutorul colectivului său de muncă și cuprinde peste 50 de reproduceri mari din creația lui Grigorescu, Aman, Băncilă, Luchian, Medrea precum și din operele unor artiști plastici din regiune ca Vida Gheza, Lidia Agricola, Paul Erdos ș.a. Reprodusele sînt însoțite de biografiile și de studiile asupra creației artiștilor respectivi. Albumul este foarte mult căutat și studiat de tineri și este socotit de ei ca o valoroasă introducere în arta plastică. Mulți tineri care l-au frunzărit și citit au impru-

mutat cărți de artă. Albumul este deosebit folosit și de școală pentru educația estetică a elevilor...

Din cei 800 de cititori înregistrați de bibliotecă pînă la 10 octombrie a.c., 375 sînt cititori tineri între 16 și 23 de ani. Iar din cele peste 7000 de volume împrumutate pînă la aceeași dată o bună parte a fost lecturată de tineri.

Tinerii din Tiream apreciază grija cu care biblioteca îi ajută să descopere, să înțeleagă învățămintele și frumusețile cuprinse în cărți.

După terminarea concursului cine știe câștigă pe tema: „Universul fără taine”, care s-a desfășurat recent în comună, unul din cei opt concurenți tineri a ținut să mulțumească în fața auditoriului pentru felul în care bi-

blioteca i-a pregătit în vederea acestui concurs, pentru grija pe care o poartă ea să citească, să se cultive. Întors de la un curs de pregătire, brigadierul zootehnic Gheorghe Vidican a venit la bibliotecă să povestească cit de mult i-a folosit faptul că s-a obișnuit cu o lectură organizată, și a fost mulțumit cînd bibliotecarul i-a pus la îndemînă o culegere recentă cu probleme din domeniul zootehnic, pe care a întocmit-o cu ajutorul medicului veterinar Iuliu Hager. Brigadierul are 28 de ani, dar citește cărți de la bibliotecă de peste un deceniu.

La Tiream, comună de pe plaiurile maramureșene, cartea a devenit un prieten statornic al tinerilor.

R. IARAI

La timpul său...

Din sală s-a ridicat un om și a cerut cuvîntul:

„Pentru mine — a început el — cărțile zootehnice mi-au fost de mare folos. Din ele am învățat cum să organizez mai bine munca în brigada zootehnică, cum să repartizez oamenii, în funcție de pregătirea lor profesională și cum să-i îndrum în folosirea unor metode științifice de hrănire și îngrijire a animalelor. Anul acesta, în primul trimestru, am avut necazuri la ferma de vaci. Nu realizasem planul la producția de lapte. Le-am recomandat atunci îngrijitorilor să citească broșura „Pentru o producție sporită de lapte”, pe care ne-o adusese tovarășul bibliotecar. După aceasta, am comparat metodele indicate în broșură cu felul cum au procedat îngrijitorii noștri. Știti cu toții care a fost rezultatul. Oamenii și-au îmbunătățit metodele iar, în trimestrele următoare, producția de lapte s-a mărit”.

Cel care vorbea era brigadierul zootehnic Nicolae Oprea. După el au urmat Ilie Dumitrache, Nicolae Șuvăr și alții, care au subliniat nu numai învățămintele desprinse din cărți ci au arătat și felul cum le-au aplicat la locul de muncă. Toate discuțiile acestea s-au purtat în cadrul consfățuirii cu cititorii pe care a organizat-o recent biblioteca din comuna Dejoi, raionul Oltețu, consfățuire care a avut ca temă „Cartea agrozootehnică în sprijinul dezvoltării intensive și multilaterale a cooperativelor agricole”. Ea a fost ca un fel de încununare a tuturor celorlalte acțiuni întreprinse de bibliotecă în munca de popularizare și răspîndire a cărții agrozootehnice.

Preocuparea care există la biblioteca din comuna Dejoi pentru popularizarea cărții agrozootehnice se remarcă chiar din sala bibliotecii, unde cărțile sînt

aranjate în rafturi, pe titluri. Pe peretele din dreapta se află un panou. Sub cuvintele „citind aceste cărți învățați ce metode să aplicați pentru obținerea unor producții sporite de struguri și fructe” sînt așiate cîteva titluri de broșuri și cărți cu subiecte din pomiviticultră. Aflăm că îndemnul acesta a avut ecou în rîndurile cooperativelor. Multe din titlurile așiate le-am întilnit și în fișele celor care lucrează în brigăzile pomiviticele. Cunoștințele căpătate, cooperativii le-au aplicat în acest an în plantarea și întreținerea vici pe cele 20 de hectare în terase în întreținerea pomilor fructiferi și recoltarea fructelor de pe o suprafață de 300 de hectare.

Biblioteca Carolina Leuca ne arată că îndrumarea cititorilor o face prin liste de recomandări și planuri de lectură pe care le întocmește în funcție de sarcinile de producție ale cooperativelor, dintr-o etapă sau alta. „Astătoamnă — ne-a spus ea — într-una din zile a venit la bibliotecă brigadierul Grigore Marinescu și ne-a cerut ceva în legătură cu cultura roșiilor timpurii. I-am recomandat broșura „Cultura roșiilor timpurii”. Cum însă în cooperativa agricolă se puneau pentru prima dată problema cultivării acestui soi de roșii, broșura respectivă am trecut-o în planurile de lectură a tuturor legumicultorilor”.

Inițiativa cooperativelor de a cultiva roșii timpurii a mai fost susținută de bibliotecă și prin prezentări de alte broșuri pe aceeași temă, ca și prin lecturi în grup chiar la locul de muncă.

La biblioteca din comuna Dejoi, popularizarea cărții agrozootehnice se face avînd grijă ca între titlurile cărților și broșurilor de specialitate și preocupările cooperativelor să existe o concordanță deplină.

...și în contratimp

Cinci mii de volume au întimpinat-o, cu un an în urmă, pe Chiriachița Luican, cînd a preluat biblioteca din comuna Jitaru, raionul Slatina. De atunci s-au adăugat mereu altele. Totul era ca acest însemnat fond de cărți să circule. Pentru asta, cititorii trebuiau informați în privința noutăților intrate în bibliotecă și îndrumați ce cărți să citească potrivit preocupărilor și preferințelor lor. Forme de popularizare a cărților sînt multe: recenzii, prezentări, lecturi în grup, expoziții, consfățuirii etc. Chiriachița Luican s-a oprit doar la două din acestea, la prezentări și lecturi în grup. Dar cum a făcut-o? Răsfoim registrul de evidență al activității și descoperim că în iulie cînd în comuna Jitaru cooperativii erau în plină campanie de recoltare, biblioteca a prezentat „Des-

fășurarea”, carte existentă de mulți ani în bibliotecă, și asta în timp ce la bibliotecă intraseră cărți noi, editate în acest an.

La prezentarea romanului „Neamul Șoimăreștilor” de Mihail Sadoveanu, sătenii au venit în număr mare, mai ales că mulți dintre ei văzuseră și filmul. La sfîrșitul prezentării unii s-au și hotărît să împrumute cartea, dar la bibliotecă ia cartea de unde nu-i. Biblioteca din Jitaru nu posedă nici un exemplar din acest roman. Luican Chiriachița a găsit totuși o soluție „originală”: „Dacă vreți să citiți romanul „Neamul Șoimăreștilor” duceți-vă în comuna vecină!”.

Se înțelege de la sine că asemenea acțiuni formale nu pot duce nici la popularizarea cărților și nici la atragerea unui număr mare de cititori.

M. CHIRCULESCU

Carnet de reporter

Biblioteca personală

Situația lecturii dintr-o comună, drumul pe care-l parcurg cărțile la cititor nu mai poate fi urmărit numai prin volumele împrumutate de la noi — spune deunăzi Maria Fenea, bibliotecara din Vișoara, raionul Turda, referindu-se la faptul că în comună crește continuu numărul celor care cumpără cărți, care își formează cite o bibliotecă. Cărțile care apar din ce în ce mai des pe o policoară sau pe un raft, chiar și în casele mai modeste de la țară, răspund unei necesități spirituale, și dovedesc interesul mereu crescînd al sătenilor pentru știință și cultură, pentru frumos. Țăranii cumpără cărți și le așează, de cele mai multe ori, în camera cea mai frumoasă, nu pentru a fi simple elemente de decor sau pentru că așa e la modă. Ei își alcătuiesc aceste biblioteci pentru că prețuiesc cartea, vîd în ea un instrument care-i ajută în muncă, le lărgeste orizontul, le dezvăluie idei și sentimente frumoase. La sate, se include azi în aprecierea unui om și strădania lui de a se cultiva, de a citi. Se spune despre un om respectat nu numai că e vrednic, drept și muncitor ci și că citește mult, că are și o bibliotecă în casă...

Cu cîteva vreme în

urmă, biblioteca Ana Iliant din Dărmănești, regiunea Ploiești, amintea de existența a peste 200 biblioteci personale în comună. La Dăbuleni, regiunea Oltenia, mulți săteni au cumpărat și în acest an cărți, care la unele familii se ridică la o valoare de cîteva sute de lei. În librăria din această comună, întilnești deseori țărani cooperatori consultînd buletinul „Cărți noi”, cerînd vînzătorului Victor Niculiță să le procure anumite volume. În bugetul multor familii de țărani, alături de diferite cheltuieli apare din ce în ce mai des și o sumă pentru cărți. Nu demult, la Tureni de lîngă dealul Feleacului, am văzut, în casa cooperativului Victor Rațiu, notat pe o hîrtie de către soția sa, Maria, pe lîngă cumpărături de tot felul, pantofi și paltonaș pentru fiica lor etc. și două cărți: *Nușele de Slavici* și *Ana Karenina* de Tolstoi pe care voia să le cumpere.

Cărțile din biblioteca personală oglindesc în bună măsură preocupările și preferințele, precum și gustul celor care le înjghebează.

Brigadierul pomicol din cooperativa agricolă de producție „Mureșul” din Cenad, Alexa Dișici, a cumpărat recent cea de a 107-a carte din biblioteca sa. Vechi și pasionat pomicultor, unul

din pionierii cultivării pierșicilor în comună, el și-a format o bibliotecă personală unde precumpănesc cărțile despre pomicultură, care sînt citite și de membrii brigăzii. La Gherăești, lîngă Roman, în casa cooperatoarei Maria Discă, veți întilni, pe lîngă opere beletristice îndeosebi cărți de literatură medicală și despre educație...

Am văzut în casele multor țărani din satele de pe Someș și Cris, din Țara de Piatră, din așezările de pe Iza și Siret și de pe multe alte meleaguri ale țării, nenumărate biblioteci cu cărți felurite. M-am întilnit în aceste case cu operele lui Eminescu, Slavici, Coșbuc, Rebreanu și Sadoveanu, cu cele ale lui Zaharia Stan- cu, Marin Preda și Tituș Popovici. Am văzut pe policoare sau în vitrine cărțile lui Balzac și Dickens, ale lui Tolstoi și Victor Hugo, cărți de știință, colecția „Oameni de seamă” ș. a.

Am ascultat în multe locuri „istoria” acestor biblioteci și am văzut de multe ori și prima carte pe care oamenii au cumpărat-o și pe care o păstrează cu grijă...

Și tot ce am văzut și auzit despre aceste biblioteci vorbea despre dragostea sătenilor pentru carte și lectură.

I. RADU

Comoara noastră cinegetică

În țara noastră, căreia străinii, pe drept cuvânt, îi spun și „Țara vânătoarei”, când zici, azi, vânător, în fața ochilor minții îți apare, invariabil, figura unui om al muncii. Omul nostru a schimbat halatul, salopeta sau straietele obișnuite pe altele, de sport, și-a luat pușca și ranița din cui, pe credinciosul său „Lord” sau „Hector”, cu care de ani de zile se înțelege ca și cu un om și a pornit la drum, cu bucuria de-a petrece o zi cum nu se poate alta mai frumoasă, mai plăcută și mai reconfortantă pentru trup și suflet. Cu nădejdea de-a dobândi o izbândă și o pradă. Poate că chiar una ce va rămâne de pomină. De-a săvârși o ispravă vânătoarească cu care va putea împuia mai apoi urechile celor din preajma lui, pînă la adînci bătrînețe. Bucuria lui se explică prin neînchipuita frumusețe a mai fiecărui colțisor de natură din patria noastră.

Lumea se înmulțește văzînd cu ochii. Așezările omului, uzinele, căile de comunicație, canalizările, desecările, restrîng din ce în ce terenurile propice vînatului. Iar numărul vînativilor crește. Și — pentru motivele care s-au arătat — crește și nevoia omului civilizat de a practica vînațoarea.

Restrîngerea terenurilor propice vînatului și înmulțirea vînativilor sînt compensate, la noi, de dragostea și respectul, din ce în ce mai pronunțate, datorită civilizației moravurilor și formării conștiinței socialiste, față de necuvîntătoarele vietăți. Mai ales față de acelea care constituie adevărate podoabe ale peisajului nostru. Sînt compensate de atitudinea de ocrotire, de cruțare, pe care vînatul nou, care nu vrea să aibă nici în clin, nici în mîncă, cu simplul distrugător de vînat, cu braconierul de altădată, o vadește față de sălbăticiunile de interes vînatesc. Și sînt încă și mai larg compensate de o administrație vînatorească grijulie, rațională, energică, care de la simple măsuri de apărare, de ocrotire a vînatului, trece din ce în ce la o adevărată creștere de vînat, la unele specii. Astfel, în țara noastră este asigurată, pentru multe generații de vînat, ce vor veni după noi, puțința de a se împărtași din bucuriile care, în alt veac, au luminat multe zile ale bunicilor și părinților lor. Bucuriile care, în cea mai mare parte a bătrînelui nostru

continent, nu mai sînt decît o amintire...

Vînațoarea are însă — și va avea încă multe zeci de ani — în țara noastră și o importanță economică. Vînatul, care se crește cu mult mai puțină trudă și cheltuială decît animalele domestice, ne dă în fiecare an o cantitate de carne egală cu cea pe care ar da-o o turmă de 15 000 de boi mari. Plus multe sute de mii de piei. Plus cîteva mii de blănuri prețioase... Darămite dacă ne gîndim la faptul că o bună parte a acestor produse merge la export sau că an de an tot mai mult se trece la o formă superioară de valorificare a vînatului; la exportul de vînat viu. Iar un iepure viu, care, în fond, nu are nici 4 kg de carne, aduce un cîștig egal

cu valoarea a 30 kg de carne de vită sau vreo 18 kg de unt. Și vînatul nostru — iepurii, fazanii, potîrnichile — este cerut insistent, fiind sănătos și robust ca nici un altul în Europa. Este cerut de țările din Apus, care și-au cam pus-tiit sau și-au pipernicit sălbăticiunile. Este cerut pentru împropșatarea singelui și pentru repopulări... Nu-i vînat neamț, italian, englez sau francez care să nu viseze la un cerb, la un țap de capră neagră, la un mistreț, dacă nu cumva chiar la un falnic urs, vînat în Carpații noștri. Sînt destui oaspeți străini, vrednici vînat, altcum, care au venit și vor mai veni în România pentru a petrece cîteva zile de vînațoare prin munții noștri, de-a dobîndi un trofeu de seamă — o pereche de coarne sau de colți, sau o blană cît pe colo — cu care să se fâlească apoi pe la toate competițiile și expozițiile din lume. Căci cine n-a auzit de succesele, din ultima vreme, ale trofeelor românești? La expoziția de acum doi ani, de la Florența, de-o pildă — în competiția cu alte 14 națiuni — trofeele românești au învins distanțat, obținînd aproape toate marile premii: 52 medalii de aur, 17 medalii de argint și numai 2 de bronz. Și a mai primit țara noastră, în afară de cele de mai sus, încă trei medalii de aur: medalii speciale pentru meritul de a fi expus cele mai valoroase trofee, din toate cîte s-au expus — repetăm: de 15 națiuni! — la capră neagră, mistreț și urs.

Cercetările mai noi au dovedit fără puțință de tăgadă că unele păsări de interes vînatesc, din neamul găinilor, păsări a căror înmulțire stă oarecum în puterea omului, înghit cantități neînchipuite

de gîngăni stricătoare ale culturilor agricole, și de semințe de buruieni. Prin alte țări, pe unde asemenea păsări trăiesc în număr mai mare — spre exemplu prin părțile Boemiei, ale cărei cîmpii sînt deosebit de bogate în fazani și potîrnichi, căci despre ele e vorba — țaranii știu de mult acest lucru. Și sînt atît de încredințați de folosul pe care îl aduc, ca trudnici fără plată ai ogoarelor, încît în anii cînd, dintr-o pricină sau alta, se văd mai puține astfel de păsări prin culturile de sfeclă și de cartofi, pe dată se infățîșează, cu jalba-n proțap, la societatea de vînațoare: „Ce făcrați, măi tovarăși?! că ne mîncă gîndacii sfecla și cartoafele!”

Azi fiecare muncitor din sectorul agricol trebuie să cuprindă în inima lui și soarta vînatului. Trebuie să privească cu simpatie și interes strădaniile celui încredințat cu paza și ocrotirea vînatului, care caută să scoată de pe același teren, de pe care agricultura scoate produsele ei, încă o recoltă. Încă o bogăție. Care este a întregului popor.

E bine să faci azi parte din tagma vînativilor, în țara noastră: cîtreieri șesurile, colțaurii și munții cei înalți. Te simți părtaș la producerea și purerea în valoare a unei bogății a țării tale, la îngrăjirea unui produs al solului patriei, produs ce ne-a adus faima de „Țară a vînațoarei”. Ești mîndru că țara ta, lăudată în lumea întreagă pentru iuțeala și fermitatea cu care înaintează spre viața nouă, socialistă, este la fel lăudată și pentru grija și priceperea cu care își chivernisește vînatul vestit în lumea întreagă.

Nic. A. STRĂVOIU

Acțiunea de reconstruire a satelor în regiunea Maramureș, ca de altfel în întreaga țară, a început de vreo 10—15 ani. În perioada aceasta relativ scurtă unele sate și-au schimbat înfățișarea aproape în întregime. Tovarășa Maria Zidaru — Erou al Muncii Socialiste — președinta cooperativei agricole din comuna Păulești, raionul Satu Mare, ne spune, odată, că înainte de eliberare în acest sat erau doar două sau trei case din cărămidă și acoperite cu țigle, restul fiind făcute din chirpici sau pămînt bătut și acoperite cu paie sau trestie. Azi, în Păulești a mai rămas doar o singură casă de acest fel și e păstrată pentru a arăta copiilor condițiile în care au trăit părinții lor pe vremea regimului burghezo-moșieresc.

Numărul noilor case de locuit în regiunea Maramureș se cifrează la zeci de mii. Ca orice început, și acțiunea de reconstruire a satelor a întâmpinat greutăți în prima perioadă, din care unele mai persistă și în prezent. Casele de locuit au fost construite unele mai frumoase și mai confortabile, altele însă nu. În regiunea noastră ele se execută — în ultimul timp — pe baza unor proiecte tip, cu soluții variate pentru diferite cerințe funcționale, de amplasament, orientare și condiții geografice. Metoda înseamnă un pas înainte față de situația anterioară și merită să fie

popularizată. Ea prezintă însă și lipsuri. Soluțiile aplicate în practică nu permit amenajarea în viitorul apropiat de camere de baie, deși numeroase centre rurale vor dispune de alimentări cu apă și canalizări. Astfel, be-

Frumosul
cotidian

CASA ÎN CARE LOCUIM

neficiarii vor fi nevoiți să recurgă la adăugiri improvizate.

Ca și pe întreg cuprinsul țării în regiunea Maramureș există bogate și valoroase tradiții ale artei populare aplicate și în construcții. Datorită unor influențe

greșit interpretate, unele construcții de case de locuit de la sate tind spre un „modernism” forțat. Astfel sînt cazuri cînd, prispelile sau ceardacurile pitorești se transformă în terase. Ferestre tipice sînt înlocuite cu cele folosite la blocurile de locuințe, fațadele sînt teneuite cu piatră artificială și terasit. Totul pare să imite pe o scară mică blocurile de locuințe din orașe. Interiorul, în schimb, a rămas același ca în trecut, cu soluții în plan necorespunzătoare, cu accese în camere numai prin bucătării.

Construcțiile de la sate pot avea forme generale simple, care corespund atît concepțiilor moderne, cît și celor tradiționale-folclorice. Ceea ce poate imprima un caracter rural și totodată decorativ poate fi o balustradă de terasă sau prispă, o poartă de intrare și chiar coloritul fațadelor.

Ca ultimă sugestie, amintim necesitatea asigurării unor trăsături comune atît pentru casa propriu-zisă de locuit cît și pentru construcțiile gospodărești anexe, inclusiv împrejuririle cu poarta și chiar cumpăna fîntinii. Sînt cerințe, unele exprimate de către săteni dornici să-și construiască locuințe tot mai frumoase, încăpătoare, la care specialiștii pot și trebuie să le răspundă cu proiecte adecvate.

Arh. Alexandru KLEIN

Unde cade mărul?

Celebrul scriitor Maxim Gorki, întrebat o dată ce consideră el că ar fi opera cea mai de preț a vieții sale, a răspuns: fiul meu.

Lelea Savina Pora din Archita Sighișoarei nu a scris romane. Nici alte lucruri care să-i aducă celebritate nu a făcut. A lucrat o viață întreagă a ogorului, a arat și a semănat, a cules și iar, și iar, în fiecare an, a făcut pământul să rodească. Dar când pășește prin comuna ei, lumea îi dă binețe, inclinându-se cu respectul cuvenit unui om ce a realizat un lucru de seamă. Ea a adus pe lume șapte băieți. I-a crescut, le-a dat meserii în mână. I-a făcut oameni. Ștefan e președintele C.A.P. din Archita, Aurel a zootehnician, Ilarion — mecanic la motoarele Diesel, Virgil — așijderea, Gheorghe — tehnician la uzinele „Tractorul” din Brașov, iar Ion e maistrul la „Steagul Roșu” din același oraș.

— Buni copiii ai, lele Savină! Să-ți trăiască! Dar cum ai făcut de i-ai crescut pe toți unul și unul?

La o asemenea întrebare, lelea Savina răspunde de obicei:

— Păi cum? Doar sînt copiii mei! Mărul nu cade departe de pom...

Nu-i nici o mindrie deșartă în acest răspuns, nici umbră de trufie. E doar conștiința omului care știe că, dacă vrei să ai copii buni, tu însuși trebuie să fii bun, să le dai, prin munca și viața ta, primul exemplu demn de urmat. E mindria îndreptățită a unui om care și acum, la 63 de ani, este fruntaș în cooperativă.

Cît de departe sau cît de aproape cade mărul de pom, cum va fi acest măr sau mai bine zis ce calitate vor avea aceste mere, nu depinde de întimplarea oarbă ci de acel lucru, cu multe înțelesuri și de mare importanță, care este educația.

La școala din Daneș (Sighișoara) am cunoscut o elevă în clasa a VIII-a, pe Doina Munteanu, o copilă serioasă și cuminte, cu ochi frumoși și leniezi. Toți profesorii mi-au lăudat-o pentru cumințenia ei, pentru rezultatele ei foarte bune la învățătură. Dar ce m-a uimit mai cu seamă, la ea au fost demnitatea și echilibrul în comportare, calități pe care omul le atinge,

dacă le atinge, abia la maturitate. Cînd am cunoscut însă familia ei mi-am putut explica izvorul frumusețelor ei însușiri. Mama, Verginia Munteanu, este peratoare fruntașă, o femeie inteligentă și curajoasă, plină de rîvnă pentru buna creștere a copiilor ei. Tatăl, muncitor la C.F.R., un om serios, sever, dar nu venea acasă la copii niciodată cu mina goală. Șapte copii au soții începuți. Cea mai mare, Călina, s-a născut cînd a început războiul. Ea este citare și-i mîntăie tot cu un muncitor și cu la rîndul doi copii. Erofeii, la cei 24 de ani ai săi, este lator Diesel, foarte priceput. Maria este, deocamdată, mîntăie la Sibiu și are un băiat de trei ani și e mecanic de tren și locuiește acasă. Ioana, făcută la Sighișoara școala profesională de mecanic agricol, iar acum își face stagiul militar. Ion, strungar la Odorhei și urmează liceul seral, e în clasa X-a. Verginia urmează și ea o școală profesională de croitorie, la Sighișoara. Casa familiei Munteanu mare, primitoare, frumos mobilată. În odăi se vede multe scoarțe românești, lucrate de Verginia și de cele sale. Doina, acum singura rămasă acasă, de-a venit de la școală, s-a și apucat de treabă lui.

— Așa l-am obișnuit de mici, pe fiecare, să cească, că munca-i principalul în viață. Acum, stau pe propriile lor picioare, dragostea de muncă care le-am sădit-o în suflet le prinde bine. Nici din copiii noștri nu ne-a făcut de rușine, spune Verginia Munteanu.

— Nu v-a fost greu cu atîția copii?
Transcriu în întregime răspunsul primit, pentru musețea lui.

— Dacă e vorba de greutatea materiale, apoi acestea am avut berechet. Mobila pe care o aveam luat-o de cîțiva ani. Tot de-atunci ne-amărăm și lărgit casa. Lavițe și rogojini, acestea au fost trecute „mobilele” noastre.

Dacă însă vorbim despre greutatea care sînt în cauză, apoi, pot spune că într-o familie cu mulți copii acestea se rezolvă mai ușor și mai bine. În fața noastră, frații au învățat unii de la alții: și cum să ajute și cum să se poarte în viață. Deși noi, părinții, ne-am interesat întotdeauna de educația copiilor, grijile pentru creșterea lor s-au împărțit la șapte mai mari i-au supravegheat pe cei mici, i-au ferit de influențe rele, i-au învățat să fie buni. Cei mici luată ca exemplu de comportare pe cei mari. Din familie ca a mea, cresc copii buni.

Seara am văzut confirmarea celor spuse de Verginia Munteanu. S-au adunat din nou în casa părintească cinci dintre copii. Și-au luat mama de braț și s-au dus cu toții la cămin. Mama părea că poartă în cununii și cu Medalia „Gloria Maternității” piept, opt.

E. MARTIN

Familia Gavrilăscu — cooperatori din comuna Ștefănești, regiunea Argeș

Note de drum din U. R. S. S.

La „Capătul pămîntului”

Pentru a ajunge de la Moscova la Kamceatka — „capătul pămîntului”, cum i se spunea în trecut — sînt necesare 20 de ore de zbor cu un avion modern, adică mai multe decît dacă am străbute cu avionul distanța Moscova — New York. În Kamceatka, soarele răsare cu nouă ore mai devreme decît la Moscova, dar limba aceasta de pămînt oferă vizitatorului atîtea lucruri interesante de văzut, încît merită osteneala. Dacă ne gîndim că în urmă cu mai bine de o jumătate de secol, lui Cehov i-au trebuit trei luni pentru a ajunge în Sahalin, insula vecină cu Kamceatka, cele 20 de ore de zbor ni se vor părea o nimica toată.

La Petropavlovsk-Kamceatski

Aterizăm la Petropavlovsk-Kamceatski, centrul regiunii, oraș al pescarilor și al marinarilor, care și-a sărbătorit de curînd 225 de ani de existență. În octombrie 1740 s-au oprit aici, pentru iernat, două corăbii ale flotei ruse aflate sub comanda celebrului explorator Vitus Behring. Golful închis din trei părți a fost apreciat de încercatul navigator pentru condițiile ideale pe care le oferea. Orașului-port pe care l-a întemeiat aici i-a dat numele celor două corăbii pe care le comanda — „Sfîntul Petru” și „Sfîntul Pavel”. În cele două secole și un sfert care au trecut de atunci, Petropavlovsk-Kamceatski s-a dezvoltat mereu. El este astăzi un oraș cu numeroase întreprinderi industriale, cu blocuri de locuințe cu mai multe etaje, cu instituții de învățămînt și cultură. Jumătate din populația peninsulei trăiește și muncește aici. În centrul orașului se află monumentul lui Behring. Primele străzi s-au întins de-a lungul malului golfului Avacinsk, urmînd toate meandrele acestuia, apoi orașul s-a cățarat pe coastele abrupte din jur. Noile cartiere se înalță de acum pe terenuri adecvate.

Cea mai importantă întreprindere a orașului este șantierul pentru reparații navale, principală bază pentru repararea vaselor din flota de pescuit a Extremului Orient. Orașul este și un centru cultural-științific de seamă. Aici se află In-

stitutul de vulcanologie, singurul de acest fel din U.R.S.S., și o filială a Institutului de cercetări piscicole și oceanografice pentru Oceanul Pacific. În școlile orașului învață 25 000 de elevi. Există, de asemenea, un institut pedagogic și o filială a Institutului de piscicultură din Extremul Orient, școli tehnice de navigație, de piscicultură, de medicină și comerț. Ca în toate orașele importante ale Uniunii Sovietice, funcționează un centru de televiziune, un teatru dramatic, o filarmonică.

Principală ocupație a locuitorilor orașului este pescuitul. Pescarii Petropavlovskului au dat țării în anii șeptenului nu mai puțin de 9 milioane chintale de pește. Aici se află colhozul „Lenin”, cel mai mare colhoz piscicol din Uniunea Sovietică. Odinioară era un sat amărît, acum a devenit un cartier al orașului, avînd blocuri cu cinci etaje, școli, spital, club, magazine. Pe malul golfului, colhozul posedă un atelier propriu pentru reparatul vaselor. Flotila acestui artel numără peste 30 de vase mai mari sau mai mici. Recent, colhozul a fost în măsură să-și achiziționeze un trauler frigorific. Faptul este grăitor pentru puterea economică a artelului. Cu fiecare an, pescarii de aici se avîntă tot mai departe în larg în mările Ohotsk și Behring, expedițiile prelungindu-se cîte trei, patru și cinci luni. Stația de radio a colhozului funcționează în fiecare seară cîteva ore pe o „undă sufletească”. Într-adevăr, undele radiofonice duc spre soții și tații aflați departe, și de la aceștia spre soțiile și copiii rămași acasă, mesaje emoționante, care îi însuflețesc pe pescari în muncă și ușurează despărțirea de cei dragi.

Artelurile și întreprinderile piscicole ale Kamceatki dau 10 la sută din întreaga producție de pește a Uniunii Sovietice.

O ocupație nouă — agricultura

Dacă pește se găsește din belșug în acest tînut îndepărtat, alte alimente de primă necesitate cum ar fi legumele, zarzavaturile și cartofii se aduceau pînă nu de mult „de pe continent”, cum spun

localnicii. Așa a fost, dar nu mai este. În Kamceatka se poate spune că primăvara și vara sosesc împreună pe la sfîrșitul lui mai — începutul lui iunie. În afară de aceasta, fiecare bucată de teren cultivabil trebuie smulsă literalmente taigalei. În ciuda acestor condiții, lucrătorii din agricultură obțin în ultimii ani recolte bune de cartofi, varză, plante furajere, legume. În fiecare an se defrișează noi suprafețe, oamenii silind taigaua să se retragă. Un exemplu: sovhozul din Kliuci, înființat în 1960, avea la început 180 ha de pămînt arabil, iar acum are peste 400 ha. Dacă la început grădina de legume și zarzavaturi ocupa numai 7 ha, acum se întinde pe aproape 30 ha. Pentru condițiile din Kamceatka, aceasta este o victorie importantă a oamenilor asupra naturii.

O altă îndeletnicire a locuitorilor peninsulei este creșterea animalelor cu blană prețioasă. Unul din cele mai mari sovhozuri specializate în creșterea nurilor cu blană colorată din Uniunea Sovietică este cel de la Avacinsk. Despre calitatea nurilor obținute aici vorbește convingător faptul că la ultima licitație de blănuri de la Londra, nurile de Avacinsk s-au vîndut la cel mai ridicat

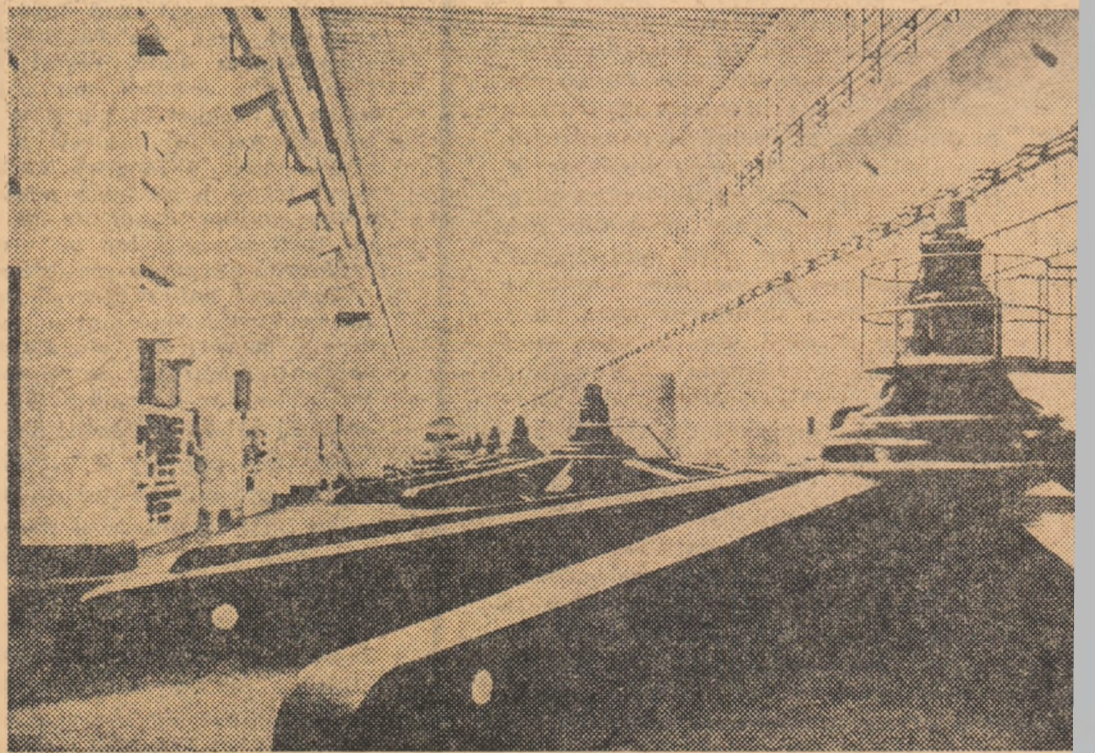
preț. De același succes se bucură producția de „aur moale” a sovhozului tradițional de țiguri de blănuri de Leningrad.

Se valorifică, de asemenea, lemnul galei în întreprinderi de cherestea prelucrare a masei lemnoase în bușci și lăzi pentru ambalatul peștelui.

În partea de nord a peninsulei, tundra, trăiesc coriacii, o mică minoritate națională de crescători de animale viața coriacilor au intervenit schimbări profunde. Iurtele traiului nomad a mas doar ca o amintire a trecutului cum locuiesc în sate stabile, au școli, gazete, cinematografe, curent electric. Crescătorii de reni pleacă la pășuni tundra cu aparate de radio cu transmițători: să asculte știri și muzică. Ba, mult, ei afirmă că și renilor le plac asculte muzică.

Ne oprim deocamdată aici, cu o notație sumare, deși ar mai fi încă multe lucruri interesante de spus despre acest „capăt al pămîntului”. Odată nu poți spune însă totul într-un portaj.

S. PODIN

Hydrocentrala de la Volgograd este una din cele trei mari hidrocentrale ale lumii. Ea are o putere de 2 500 000 kW. În fotografie: aspect din exterior al mașinilor a acestei hidrocentrale

Scriitori români contemporani

NICOLAE TĂUTU

hotarul, a dirzeniei soldatului român și a vitejiei înscrise în istorie.

Cărțile sale *Fata cu arma* și *Cătălina* (viața Ecaterinei Teodoroiu, ofițer căzut în primul război mondial), care au drept temă trecutul eroic, nu sînt lipsite de lirismul care este caracteristic poetului. Este un lucru firesc pentru un talent care cultivă în primul rînd cîmpul — uneori spinos — al poeziei. Aceasta se vede mai cu seamă în volumele *Portret interior* și *Itinerar liric* — George Enescu. S-au mai scris cărți despre neuitatul nostru compozitor, dar în cartea lui Nicolae Tăutu el apare deosebit de luminos, cu întreaga lui caldă omenie care l-a caracterizat.

Deosebit de aceasta poetul nostru este unul din cei ce aduce o notă patriotică aparte, fragedă și luminoasă, cum ne-au arătat-o și ne-o dovedesc cu prisosință volumele *Stîncă de pe Tatra*, *Inscripții*, *Cînd au plecat cocorii*, *Rapsodia română*, *Cantata eroică*, *De la inimă la inimă*, cele mai multe apărute în Editura Militară.

Gustată din plin de lumea satelor a fost *Perinița* cu strigături, scrisă în colaborare cu regretatul Mihai Dragomir și reprezentată pe mai toate scenele căminelor culturale.

Nicolae Tăutu a scris și un libret de operă — *Fata cu garoafe* a cărui muzică de scenă este compusă de maestrul Gh. Dumitrescu. *Fata cu garoafe* slăvește insurecția armată de la 23 August.

Trebuie menționată în activitatea lui Tăutu și literatura pentru copii. Băiatul și luna îndeosebi a fost o îmbucurare pentru cei mici unde se regăsesc cu zburdănițiile și bucuriile lor.

Cele cîteva piese de teatru, cum și scenariile cinematografice, sînt scrise pe același drum populat

de oameni și subiecte din viața satelor noi, ori a oștirii noastre — *Zbor de noapte*, *Ecaterina Teodoroiu*, *Paloșul de foc*, *Furtuni de primăvară*. Filmul *Vultur 101* ne-a pus în față mai cu seamă puterea de jertfă a ostașului român în momentele de răs-pintie.

Cuprinzînd mereu o tot mai largă și felurită arie, autorul *Portretului interior* aduce o lume reală într-un cadru de vis, el fiind, pe unele locuri, un creator din familia marelui Mihail Sadoveanu (*Povestiri din război*, *Amintirile căprarului Gheorghită*, *Mitrea Cocor*) și, în poezie, a lui Ion Pillat prin claritatea cuvîntului și prin nota de încredere în geniul omului simplu.

Ca prozator Nicolae Tăutu se va reafirma în lunile următoare cu un roman în trei volume, cu titlul *Împlinire* și care cuprinde trei cărți: *Fata din inima țării*. La capătul nopții și *Sub arcul de triumf*. Dar cu toată binecunoscuta sa îndeminare de prozator, lumea noastră culturală este înclinată să creadă că drumul său cel mai propice, cel mai îndreptățit, este al poeziei, dinsul fiind un liric militant în adevăratul înțeles al cuvîntului, un deosebit de ineztrată cîntăreț al frumuseților patriei, așa cum de altfel străbate chiar din cuvintele lui adresate „*POEZIEI*”: Eu am crezut în tine ca-n primul semn de ploaie / simțind în mine cerul cu aripe deschise, / urcau prin trupu-mi holde și împărțit în spice / înconjuram pămîntul cu-n ecuator de vise“.

Așadar, Nicolae Tăutu, cum el însuși o spune, e un poet al brazdeii, pe care o cîntă cu mult talent și deosebită însuflețire.

George Demetru PAN

Scriitorul Nicolae Tăutu s-a făcut cunoscut cititorilor deopotrivă pe tărîmul poeziei, prozei, teatrului și literaturii pentru copii. El și-a apropiat mai cu seamă prezentul și trecutul eroic, faptele de arme și setea de construcție ale acestui neam cîntăreț, care este poporul nostru.

Nicolae Tăutu s-a născut în satul Cislău din raionul Buzău, în ziua de 24 noiembrie 1920. A început să publice de tînr. Prima lui carte a apărut acum aproape 25 de ani, în plină zguduire războinică. Ineztrată cu o îndeminare remarcabilă în mai multe discipline ale artei, el este ceea ce se cheamă un creator multilateral. Așa că au urmat nenumărate volume — uneori cîte două pe an — întîmpinate cu bune cuvinte. Ceea ce pune în valoare truda creatoare a lui Nicolae Tăutu, așa cum am mai spus, este cunoașterea adîncă a lumii despre care scrie, a luptei întregului popor condus de partid pe drumul spre mai bine, precum și a faptelor de arme, cînd țara este chemată să vegheze

OSTA REDACTIEI

DE VORBĂ
SPRE PROZĂ

MATOLIE PANIȘ (Snagov sat — rești). V-am comunicat și cu altă părere noastră: aveți ineztrată literatură din cele mai bune, meritați să faceți un efort de selecție și intrare și nu ne îndoiim că veți fi într-o zi roadele acestui efort. Către literatură, sfaturile pe care le primiți de la o revistă nu pot fi decât desigur indicații normative, dar începutul unei munci stăruite de care dv. singur sînteți răspunzător. Pentru că schița și nuvela sînt genul dv. predilect, ne-am gândit să vă propunem lectura atentă a caracter de studiu a operei unor scriitori români sau străini. Să vă dați de la ei că nu orice întîmplare, oricît de dramatică ar fi, dăruie prin simpla relatare a faptelor sau prin consemnarea unor momente neesențiale care consumă un foarte economic al genului. Și să vă dați rîndurile pe care le avem acum în *O noapte ciudată*, *O recoltă neomenită* și *A căzut seara*, arată că așa grabă de a spune totul, de a scrie toate mișcările personajelor și lumii din jur, fapt care înecă spectrul într-o aglomerare de conștiințe și descrieri inutile. Și încă să vă dați seama că: păreți atras de întîmplări violente, uneori de-a dreptul tragice, dar în mod dramatic, dus prea departe, scrie, în intenția de a-l șoca pe cititor, produce o reacție contrară: nu sînteți crezut. (Vedeți sfîrșitul *O noapte ciudată* și *O recoltă neomenită*).

Confrate de la o revistă literară, vă contrariat că exigența noastră e deosebit de severă cu niște corespondenți, știți, că, în orice caz, această exigență nu se aplică deopotrivă unor scriitori publicate. Dar asta i se poate aplica oricărei reviste, neexistînd aparate electronice pentru măsurarea virtuților literare. Adevăr regretabil, pentru că, dacă asemenea mașini ar exista, nu s-ar publica mai multe *Portocale verzi*, spre uluirea și sperarea cititorilor.

În sfîrșit, din stimă pentru marele nostru număr de abonați și față de „deștii” noștri corespondenți, noi

vom continua să fim exigenți. E o problemă de onestitate elementară.

AL. SILAGHI (Oradea). Pîrlul dv. este mișcător, considerat ca simplă întîmplare. Dar este exagerat să-i dăm un înțeles atît de grav. Dacă totul se petrecea în conștiința lui Nicolae Făt, mai mergea...

I. SUCEVEANU (Iasi). Cîntecul matrozilor, mai mult reportaj de cit schiță, cum o considerați dv., este potrivit pentru o publicație militară sau într-o culegere de amintiri din război.

SIVAN MAXIMILIAN (Sebeș). Bătrînii nu intrunește condițiile necesare publicării. Micul dv. „clișeu” însoțit de formulări comun-lozincarde, nu spune nimic.

N. JIANU

VORONEȚ

Meșteri străvechi
pe ziduri au scris
cu cîntec și purpură,
cu dor și cu vis.
Și de-atunci, peste vreme
arcuindu-se, punți,
curcubeile lumii,
despletindu-și luminile,
vin să bea frumusețe
de-aici, dintre munți...

Dragoș VICOL

GENELE TALE

Genele tale culcate, răsfrînte,
n-au încetat să mai cînte.

Lunecă ascunsă luna cornută
în marea cum stai așezută.

Beat îndelung, tremur cu ele,
genele, somnoroase perdele.

Dimitrie STELARU

VIZIONAȚI FILMUL

o coproducție româno-sovietică

Scenariul : Gheorghe VLADIMOV,
Francisc MUNTEANU
Regia : Francisc MUNTEANU
Imaginea : Aleksandr ȘELENKOV,
Iolanta CEN JU LAN
Muzica : George GRIGORIU

cu : Aleksei LOKTEV, Ion DICHISEANU, Valentina MALEAVINA, Margareta PÎSLARU (Diplomă pentru debut în cinematografie — Mamaia 1966), Lev PRIGUNOV, Florin PIERȘIC, Viktor FILIPOV, Leonid ZVERINȚEV, Emmerich SCHÄFFER, Ștefan BĂNICĂ

Ce să citim

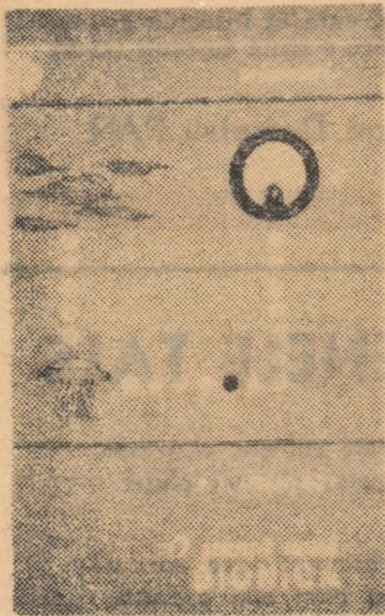
O ȘTIINȚA NOUĂ— BIONICA

Editura Științifică

Din vremuri îndepărtate, oamenii au urmărit cu interes și curiozitate unele fenomene din lumea vie: migrațiunea păsărilor și întoarcerea lor în aceleași locuri, orientarea li-licilor în întunericul peșterilor, felul în care unele animale marine presimt foarte timpuriu furtuna. Dar numai știința modernă a putut descifra tainele însușirilor „miraculoase” de care dispun numeroase animale inferioare.

Studiul acestor însușiri și al mecanismelor care stau la baza lor a sugerat ideea că ele ar putea fi imitate în tehnică. Cu studiul și aplicarea în tehnică a unor principii existente în mecanismele animale se ocupă noua știință, bionica.

Broșura — O ȘTIINȚA NOUĂ — BIONICA — scrisă de P. T. Astansenkov, expune principiile fundamentale ale bionicii într-un mod clar și atrăgător, folosind exemplele de care le oferă cu dărnice natura.

PESTE DOUĂ MILIOANE DE SPECII VEGETALE ȘI ANIMALE. DE CE ?

Editura Științifică

În colecția C.R.C.C.S. a apărut broșura „Peste două milioane de specii vegetale și animale. De ce?” N. Donița, autorul acestei broșuri, arată cauza mării diversități din lumea plantelor și a animalelor, ilustrând că variabilitatea — adică capacitatea organismelor de a se modifica — este o însușire de bază a materiei vii și că, datorită variabilității cit și a capacității organismelor de a se adapta la diferite medii de viață, au luat naștere de-a lungul a sute de milioane de ani, forme atât de variate cum ar fi furnica și elefantul, rin-ducina și balena, peștele și cîrțița etc.

Scrisă pe înțelesul tuturor broșura oferă o lectură pasionantă și instructivă.

Cucerirea Lunii, adică coborîrea omului pe Lună, este acum cea mai importantă problemă a astronauticii. Acestei operații îi sînt subordonate numeroase lansări de sateliți, rachete și nave cosmice automate sau cu echipaj, pentru care se cheltuiesc fonduri uriașe. Se pune întrebarea: în ce scop? Este cazul să menționăm că, în afara interesului strict științific de a cunoaște cit mai multe despre natura inconjurătoare, cercetarea amănunțită a Lunii va furniza omului nu numai informații prețioase geofizice, astrofizice, geologice etc., dar probabil și unele substanțe sau materii prime de mare utilitate și care se află în cantități mici pe Pământ. Să nu uităm nici faptul că, în condițiile specifice lunare (vid înaintat, temperaturi, perioadă, foarte ridicate sau joase, lipsa atmosferei) se pot face interesante cercetări astronomice, astrofizice, metalurgice, biologice etc., iar rezultatele vor veni în sprijinul unei dezvoltări cit mai grabnice a întregii omeniri.

tă lucrul autonom al omului în afara stației, precum și posibilitățile de conservare în interiorul complexului laboratorului a condițiilor de viață și de activitate (microatmosferă, umiditate, temperatură, oxigen etc.). S-au pus în discuție sistemele de intrare-ieșire din încăperile laboratorului în exterior, cu ajutorul unor camere etanșe (închise perfect) denumite ecluze. Problema izvoarelor de energie electrică a stîrnit, de asemenea, interes, optîndu-se ini-

STAȚII LUNARE

EXPLORATORUL LUNAR: OM SAU ROBOT ?

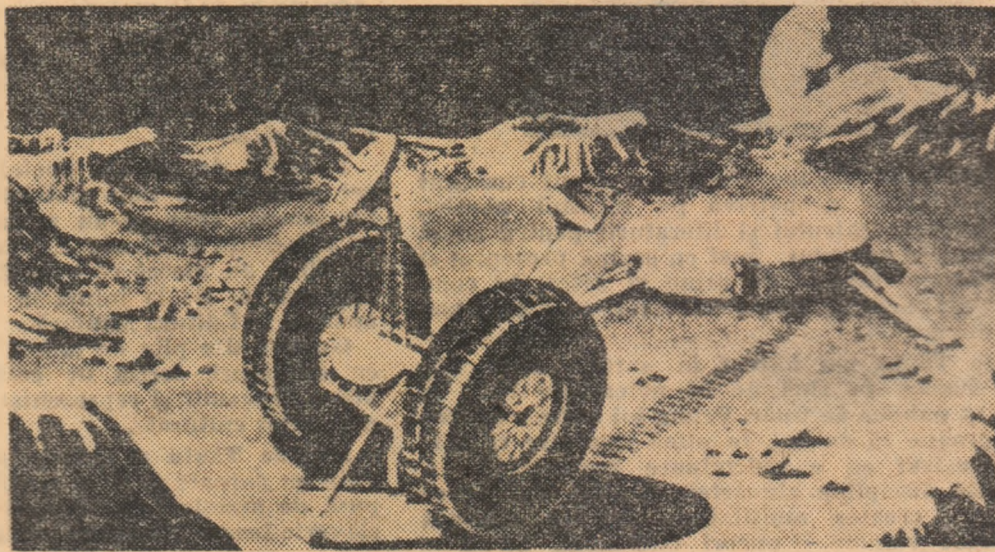
Astrul nopții, Luna, ne-a trimis deja fotografii inedite, panoramice, ale peisajului său neobișnuit. Cei care au făcut oficiul de „poștaș” au fost stațiile automate „Luna-9” și „Surveyor-1”, care au coborît lin pe Lună, au fotografiat relieful lunar și au înregistrat numeroase informații, pe care le-au transmis apoi stațiilor de pe Pământ. Astfel, printre altele, am luat cunoștință despre trîncița scoarței lunare, dar și despre radioactivitatea ei mărită, ca urmare a „bombardamentului” continuu cu radiații cosmice și solare. De asemenea, primii sateliți ai Lunii (doi sovietici și unul american) se rotesc pe orbită trimițîndu-ne automat, prin radio, numeroase date științifice despre Lună.

Aceste operații constituie un pas pregătitor pentru apropiata coborîre a omului pe Lună, eveniment epocal la care vom asista, probabil, în decursul actualului deceniu. Pînă atunci însă, specialiștii consideră că vor mai fi lansate stații automate pe Lună, iar această operație va continua și după ce primii pămînteni vor călca pe solul lunar. În adevăr, deși omul este de neînlocuit pentru cercetarea rațională și amplă a Lunii, în același timp el nu poate fi supus un timp îndelungat condițiilor grele și periculoase de pe Lună (meteoriți, vid, frig cosmic, radiații ucigătoare etc.) chiar dacă posedă costume scafandre protectoare. Iată deci că robotul lunar, stația automată, rămîne în continuare un ajutor prețios. El poate fi lansat în regiunea lunară dorită, urmînd să înregistreze și să transmită la comandă cele mai diferite informații, de la conținutul fizico-chimic al solului și pînă la imagini colorate ale peisajului.

În acest scop, pe stația-robot trebuie plasate, în afara motoarelor rachetei de frînare la aselenizare și a surselor de energie electrică (acumulatoare, baterii solare) o stație radio cu antenele corespunzătoare, camere panoramice de televiziune și de fotografiere în infraroșu, faruri de iluminare, sisteme telemetrice, instrumente meteorologice, înregistratoare de meteoriți, raze cosmice și solare, seismometru, colecător mecanic și analizor de probe de rocă lunară etc.

CE ESTE „LABORATORUL INTERNAȚIONAL LUNAR ?”

Într-o etapă mai avansată, specialiștii apreciază că va fi de actualitate construirea pe Lună a unor

Proiect de stație lunară-robot

amplasamente mai mari, putînd servi ca adăpost și laborator de cercetare pentru echipe de exploratori selenari.

În acest fel s-a născut ideea organizării pe Lună, în următorul deceniu, a unui Laborator Internațional Lunar, ansamblu de construcții realizat în comun de mai multe țări și în care vor activa grupe de specialiști de profile diferite, care vor fi schimbați periodic cu ajutorul unor rachete-cărăuși, pe ruta Pământ-Lună și retur.

Există mai multe păreri asupra felului de realizare și de organizare a acestui tip de construcții spațiale. Una dintre ele prevede construcții îngropate în solul lunar sau „ascunse” în circurile lunare, avînd în partea inferioară încăperile de odihnă și de lucru ale personalului, rezervele de alimente, iar în partea superioară camerele unde se efectuează cercetări științifice și observații asupra mediului înconjurător.

La recente Congrese Internaționale ale Federației de Astronautică, s-au ținut simpozioane special destinate acestui Laborator Internațional Lunar. În cadrul acestor simpozioane, oamenii de știință au făcut un larg schimb de păreri asupra problemelor tehnice, biologice, psihologice etc., legate de acest grandios proiect.

Specialiștii apreciază că trebuie dată o mare importanță protecției cosmobiologice a exploratorilor lunari, precum și asigurării tuturor condițiilor de viață și de muncă pe stația lunară locuită. S-au adus în discuție rolul unor noi tipuri de scafandre lunare, capabile să permi-

țial pentru pile atomice și baterii solare. Vor trebui rezolvate numeroase probleme privitoare la conservarea alimentelor, a rezervelor de aer și oxigen, la condițiile de odihnă și reconfortare, la protecția radio-biologică, totul necesitînd aparatură capabilă să lucreze în condițiile lunare (variații mari de temperatură de la „zi” la „noapte”, bombardament meteoritic și de radiații etc.).

CE NE REZERVĂ VIITORUL APROPIAT

Pînă în anul 1969, cînd se apreciază că omul va pași pe solul lunar, vor mai fi lanșați, desigur, mesageri automați, atît pe Lună cit și în jurul acesteia, fiind dotați cu o aparatură tot mai complexă. S-au întocmit și alte proiecte: tanchete-laborator pentru parcurgerea diverselor itinerarii pe solul neprietenos al Lunii etc. Pînă se va ajunge la etapa construirii laboratorului lunar, este foarte probabil că expedițiile pe Lună vor dura un timp scurt, de ordinul orelor sau cel mult al zilelor terestre. Cosmonautul care va explora Luna nu se poate însă mîrgîni numai la înregistrarea pasivă a fenomenelor care au loc acolo. El va trebui să participe activ la studierea acestor fenomene, la cercetarea posibilităților de a se construi viitoarele amplasamente stabile, a căror realizare va culmina cu marea stațiune lunară, pe care o constituie Laboratorul Internațional Lunar.

Dr. ing. Florian ZĂGĂNESCU

MICĂ ENCICLOPEDI AGRICOLĂ

OESTROZĂ. Boală parazită a oilor și caprelor, produsă de larvele muștei *Oestrus ovis*. Larva se stabilește în cavitățile (sinusurile) osoase ale capului. Boala se previne prin măsuri de desecare a părșunilor.

OFILIRE. Simptom de boală la cartofi, castraveți, etc. produs de bacterii și ciuperci parazite inferioare. Ele pătrund în țesutul de conducere al sevei brute și împiedică circulația ei, fapt care duce la uscarea plantei.

ORNITOZĂ. Boală contagioasă la păsări, produsă de un virus. Se manifestă prin conjunctivite, coriză și tulburări generale. Se tratează cu antibiotice.

PADOC. Spațiu în afara adăposturilor de animale, împrejmuț și amenajat în mod special, destinat întreținerii și mișcării în aer liber a diferitelor specii și categorii de animale domestice.

PANTROP. Virus al peștii păsărilor, porcilor și cornuțelor care se localizează în toate organele.

PIROPLASMOZĂ. Denumire dată unui grup de boli parazitare la oi, vite cornute și cai, provocate de anumiți paraziți care parazitează globulele roșii din sânge. Piroplasmaza se transmite prin căpuși. Se previne prin insecticide, iar pentru tratament se folosesc substanțe chimice.

POIPLOIDIE. Fenomen care se observă în urma procesului încrucișării diferitelor specii de plante sau tratării cu razele X etc. Plantele se caracterizează printr-o mărire a taliei sau a unor organe ale corpului.

PROTOPLASMA. Sub această denumire se înțelege conținutul celulei vii, compus din substanțe albuminoide (asemănătoare albușului de ou), din substanțe grase, zaharuri, acizi nucleici ș.a. Protoplasma cuprinde o parte numită citoplasmă și alta nucleu.

RADICULĂ. Parte a embrionului seminței din care se dezvoltă rădăcina plantei și care la germinarea seminței apare sub formă de colț.

REPRODUCERE. Procesul prin care plantele și animalele se înmulțesc, se perpetuează prin generare.

RESPIRAȚIE. Procesul caracteristic oricărui organism viu (plantă sau animal) prin care, cu ajutorul oxigenului luat din aer, din apă etc., substanțele organice din celule sînt oxidate în substanțe mai simple ca bioxid de carbon și apă, și se eliberează energie necesară menținerii vieții.

DE PRETUTINDENI

● Combinatul avicol „Albrecht Thær” din Sheeren (Republica Democrată Germană) a fost realizat în urma cooperării între șase cooperative agricole de producție care, pe lângă creditele primite de la stat, au investit 1,5 milioane mărci. Noul combinat, specializat în producția de ouă, a început să livreze anul acesta produsele sale. Până în 1970, va fi terminată construirea a cinci hale mari pentru 25 000 de găini. Hrana va fi transportată din silozuri pe cale pneumatică până la banda de hrănire; halele vor fi dotate cu guri de apă cu ventil și benzi pentru transportul automat al ouălor. Pentru supravegherea întregii instalații, vor fi necesari doar opt oameni.

● Compozitorul italian Luigi Nono și-a dedicat noua sa lucrare intitulată „Pădurea tinereții vii”, activității eroice a Frontului Național de Elibe-

rare din Vietnamul de sud. Luigi Nono este autorul operei intitulată „In Tolerum Sa”, în care protestă împotriva războiului din Algeria, precum și a unei cantate „La Fabrica Illuminata” inspirată din soarta grea a muncitorilor dintr-o oțelărie.

● Recent a fost terminat proiectul unui mare tunel care urmează să treacă pe sub munții Pirinei, înlesnind comunicațiile dintre Franța și Spania. El va avea 3,5 km lungime, 7,20 m lățime și 4,5 m înălțime. Tunelul va fi săpat la o altitudine de 2 000 m deasupra nivelului mării.

● Trei polițiști din satul Oshivelo (Africa de sud-vest) au fost asediați de... elefanți. Furioși că nu au mai găsit, în apropierea postului de poli-

ție, un rezervor de apă unde obișnuiau să se adape (rezervorul fusese închis de polițiști), elefanții au distrus gardurile din împrejurimi, au călcat în picioare pomii sădiți de curind, au deplasat pereții caselor și colibelor și, apoi, au început să împingă ușa postului de poliție. Ostilitățile au încetat abia după ce unul din polițiști, reușind să se strecoare afară, a dat drumul apei în rezervor.

● Laboratorul geofizic al mareelor terestre de pe lângă Academia cehoslovacă de știință este situat la 1 300 m sub pământ, la al 36-lea etaj al minei Anna din apropiere de Příbram. Aici este în permanență o temperatură de 33°C și o umiditate relativă a aerului de 100 la sută.

● Un grup de medici sovietici, în frunte cu prof. L. Lojeva, a pus la

punct o metodă nouă de refacere a oaselor vătămate ale craniului. Ei prepară o pastă pe baza amestecului din praf fin de oase cu sînge cu care acoperă regiunea fracturată a craniului. După 30 de zile osul crește la loc, acoperind complet porțiunea vătămată.

● În capitala Franței, autoritățile duc o adevărată luptă împotriva așazișilor „cavaleri pletosi”, care se dedau la diverse acțiuni huliganice. Răspunzînd unei scrisori semnată de doi consilieri municipali care se plîngeau de excesele săvîrșite de acești „cavaleri”, prefectura poliției din Paris a făcut un bilanț pe cinci luni al operației „antipletosi”. Din 2 700 de asemenea tineri, aproape 2 000 nu au o ocupație precisă. Ei au fost duși la un centru de identificare. Mai multor zeci li s-au dresat acte de dare în judecată pentru diverse motive cum ar fi vagabondaj, acte în neregulă, minori căutați de familie, ultraj etc. Prefectura poliției din Paris a arătat că va continua acțiunea „preventivă și represivă” împotriva huliganilor pletosi.

PENTRU ÎNTREȚINEREA
ȘI INFRUMUȘĂȚAREA
PĂRULUI ȘI TENULUI DV.,
FOLOSIȚI PRODUSELE COS-
METICE ȘI DE PARFUMERIE
Sortimentele preferate le găsiți
LA MAGAZINELE UNIVERSALE
ȘI PARFUMERIILE
COOPERATIVELOR DE CONSUM

biciclete

Rezistente și ușoare
practice și comode
pentru adulți și copii

Găsiți la Magazinele Universale
și de specialitate ale Cooperativelor de consum

Rețineți: Salariații și membrii C. A. P. pot
cumpăra biciclete și cu plata în rate

I.I.S. TEXTILA

Bucegi - PUCIOASA
Raionul Tîrgoviște - Reg. Ploiești

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ
PE BAZĂ DE REPARTIȚII,

UN BOGAT SORTIMENT
— LENGERIE DE PAT —

ȘIFON DE LA 1,80 LA 2,20 m LĂȚIME.

NOUL PRODUS PENTRU CĂMAȘI
BĂRBĂTEȘTI OLIMP, ZEFIR,
LUXOR, CANAVAS, INLET-RODOS.

FABRICA de GEAMURI SCAENI-PLOIEȘTI

TELEFON 1 18 32

LIVREAZĂ
FĂRĂ REPARTIȚII,

PE BAZĂ DE COMENZI
FERME:

- geamuri termoabsorbante cu grosimea de 3—6 mm
- geamuri ornament de diverse modele
- geamuri armate și geamuri ornament armate
- geamuri de 2 și 3 mm în dimensiunea 40—55 cm lățime, și lungime între 120—180 cm.

TREI DOAMNE, TOATE TREI

Parodie dedicată cooperatoarelor
Aurica Stan, Chiriachița Monu și
Fânica Chirilă din Independența.

Avea și satul trei femei;
Veneau la lucru citeodată.
Brigada era indignată!
Dar ele, pline de „idei”:
Gîndindu-se că-i greu la muncă,
Plecat-au telelei.

Și luni trecut-au după luni —
Și-a fost de veste lumea plină
Că ele nu mai vor să vină
Nici joi, nici vineri și nici luni.
Sătenii-au isprăvit culesul
Iar ele stau sub prun.

Și-au stat așa, cu ochii-n sus
(Era-n amiază și-n miez de toamnă)
Deh! fiecare era... doamnă.
În urmă, a lui Ștan a spus:
„Azi norma ne-am îndeplinit-o
Căci am vorbit de-ajuns”.

Treceau bărbați, treceau femei,
Și se simțea freamăt de muncă
Din centrul satului în luncă.
Și zise unul cu femeii,
Privindu-le cum stau degeaba:
„Ce bine-i că-s doar trei!”

MINTE DE COPIL

Un băiețel are mama și
nu-i altul ca el în toată co-
muna Vultur.

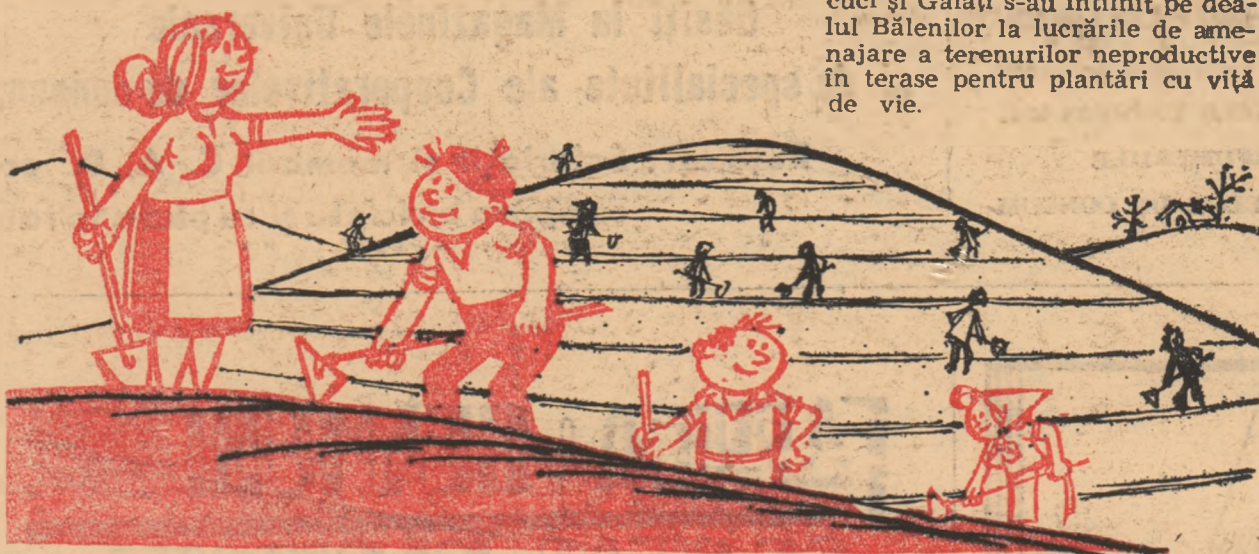
Mulți zic că l-am alintat,
că n-am știut să-l cresc. Nu
știu să-l cresc? Doar pentru
el muncesc în cooperativa a-
gricolă. Ce dacă el nu vine la
lucru? Ce vreți de la el? E
mic. Să mai crească băiețelul,
să se mai distreze, că pe urmă
are tot timpul să muncească.

Și-apoi nici nu stă degeaba.
Mai repară la unu' un radio,
la altu' o bicicletă. Ce-i drept,
nu se pricepe. Ce vreți? E
mic!

Dar vrea să-i ajute și el pe
oameni. Că așa e el — priete-
nos. De aia pe uliță intră-n
discuție cu consătenii: ca să
mai schimbe cite o vorbă, cite
un pumn!

Și cu toate astea mai aud
pe unii spunînd: „Chirilă Os-
tafi e derbedeu”. Ei nu-l în-
țeleg pe copilașul meu. Pentru
asta trebuie să ai inimă de
mamă.

Că mai ridică el uneori mî-
nuța și asupra mea?... Minte
de copil! La ce poți să te aș-
tepți din partea lui? Are nu-
mai 27 de anișori!

— Măi băieți, cum s-ar spune: azi am avut 0 VIE... activitate...

IONIȚĂ SCANDAL

(roman de... te-apucă groaza)

CAPITOLUL I (în care apare cușitul)

Firește, era noapte. Vîntul vîia. Din de-
părtare se auzi lătratul cîinilor. Nu al cîi-
nilor din Giurgiu — cum e zicala — ci al
celor din Piscu.

La bufet era lumină. Nimic (în afară
de vîntul sus amintit) nu prevestea fur-
tuna ce avea să izbucnească. Oamenii dis-
cutau și ciocneau pahare. Însă unui ochi
ager nu putea să-i scape că pe o masă se
afla un cușit plin de singe. Cu el fusese
tăiată...

(va urma)

1

CAPITOLUL II (în care dispăre un om)

... o friptură de vacă în singe. Numai că
pe lingă friptură, Neculai Ioniță mai
consumase și un mare număr de pahare.
Profund tulburat de turburei, Ioniță se
uită în stînga, în dreapta, sub masă, de
unde unul din comenși îl întrebă:

- Ce ai pierdut?
- Nimic.
- Atunci ce cauți?
- Ceartă.

Și își fixă privirea neiertătoare asupra
lui Niculae Panait, aflat la altă masă. Ioni-
ță Scandal se îndreptă spre Panait pe
un drum în serpentină și începu să-i vor-
bească despre rude..., despre sărbători...
Cînd se potoli puțin învîlmășeala iscată
în jurul mesei lui Panait, cei prezenți con-
statară cu stupeoare că acesta a dispărut...

(va urma)

2

și iață că urmează CAPITOLUL III

... ieșind din Bufet, înspăimîntat și pu-
țin învinețit.

Panait se îndreptă spre gară. Ioniță
Scandal după el. Amîndoi mergeau pe
drumuri ocolite. Primul ca să scape de
urmărire, iar al doilea ca să scape de stîlpi.
Panait ajunse în gară. Din depărtare se
aproppia trenul iar din apropiere se aproppia
Ioniță care luase cușitul de pe masă. Nu
ca să taie întunericul nopții ci ca să-l
înspăimînte pe Panait. Ioniță ajunse lingă
Panait cînd deodată

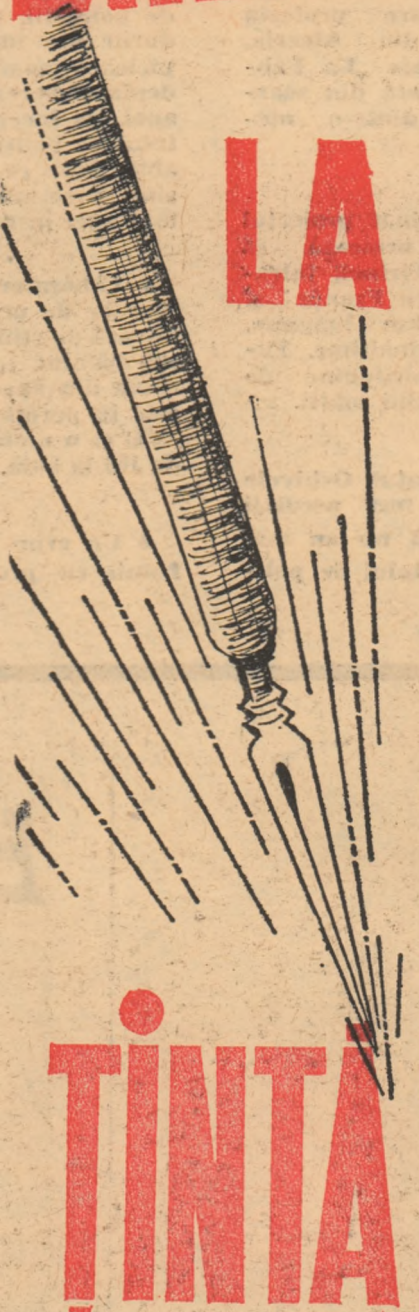
SFIRȘITUL

va avea loc la tribunal unde Neculai Ioniță
a fost acționat în judecată pentru huliga-
nism.

3

DREPT

LA

TINTA

ÎN REGIUNEA GALAȚI

Tineri din raioanele Bujor, Te-
cuci și Galați s-au întîlnit pe dea-
lul Bălenilor la lucrările de ame-
najare a terenurilor neproductive
în terase pentru plantări cu viță
de vie.

— Bunicuțo, ia-mă și pe mine!
— Știi că ești bine! Ce să cauți tu la cămin?

SPORT ȘI MUZICĂ

Stimați ascultători, în emi-
siunea de azi: „Fotbal...
cu cîntec” vom tran-
smite simultan și alternativ de
pe trei stadioane din regiune.
Pentru început, dăm legătura
cu Cosmești.

...Aici Cosmești. Timpul e
tocmai bun pentru joc. Soa-
rele s-a ridicat de două sulite
și jumătate iar terenul are
niște gropi mulțumitoare. Me-
ciul a început de 15... faulturi
realizate cu o tehnică speci-
fică echipei gazdă.

...Sînt Bujoru. S-a marcat
un gol. În echipa oaspe s-a
făcut un gol mare: doi sînt
pe tușe, al treilea iese șchio-
pătînd în timp ce un înaintaș
s-a repezit pînă la vestiare ca
să-și schimbe chiloții, al căror
elastic a fost luat, drept amîn-
tire, de stoperul gazdă. Cum
se explică acest gol? Prin
aplicarea sistemului de joc cu
un fundaș măturător. Aici la
Bujoru se mătură în special
picioarele, dinții și tricourile
adversarilor. Dar să luăm o
declarație de la președintele
asociației sportive locale.

— Sistemul nostru înlătură
posibilitatea de a fi acuzați
că nu promovăm și alte spor-

turi în afară de fotbal. Chiar
în cadrul acestui meci, specta-
torii au avut posibilitatea să
asiste la faze de box, lupte,
rugbi, în timp ce adversarii
au făcut cros și sărituri peste
garduri.

...Transmit de pe stadionul
din comuna Cioara. Profit de
ocazie că, pentru moment, me-
ciul s-a întrerupt... definitiv.
Introducînd în formație cîțiva
jucători suspendați, echipa
Unirea-Cioara a fost prinsă cu
cioara vopsită.

În încheiere, din nou la mi-
crofon Cosmești...

...Da, mai sînt în viață da-
torită amabilității spectatori-
lor care, îndreptîndu-și aten-
ția spre echipa oaspe și spre
arbitri, au transformat teren-
ul într-o expoziție a secto-
rului legumicol. Cu acestea,
dăm legătura cu studiourile
noastre.

În fiecare emisiune, după
fotbal urmează muzică, pentru
a ne da răgazul să întocmim
clasamentul. De astă dată, mu-
zica a fost făcută pe teren, iar
în clasament nu mai figurează
cele trei echipe care, fiind
prinse în ofsaid, au primit o
lovitură de pedeapsă.

Pagină redactată de Andrei CROITORU
și Vladimir PANĂ
Desene de T. PALL